

Nr 153

Utlåtande i anledning av motioner om besvär över skolstyrelses beslut beträffande tjänstetillsättning.

(2:a avd.)

I de likalydande motionerna I: 178 av herr Mårtensson och II: 190 av herr Jönsson i Arlöv m. fl. har hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om en sådan ändring i skolstadgan, att en återgång till tidigare gällande bestämmelser om besvär över skolstyrelses beslut beträffande viss tjänstetillsättning införes.

På utskottets begäran har yttranden över motionerna avgivits av *Lärarnas riksförbund*, *Sveriges lärarförbund* och *Svenska kommunförbundet*.

Vad motionärerna önskar är införande av en bestämmelse om att besvär inte får anföras över skolstyrelses förslag om tjänstetillsättning, då tjänsten tillsättes av länskolnämnd eller skolöverstyrelsen. Som skäl härför anföres bland annat att den nuvarande besvärsrätten, som infördes 1966, medför komplikationer i tjänstetillsättningsproceduren och för övrigt mera är ett formellt än ett reellt rättssäkerhetsskydd, eftersom besvär alltid kan anföras över själva tillsättningsbeslutet.

Motionärernas uppfattning delas inte av *Lärarnas riksförbund*, som framhållit att de nuvarande besvärsreglerna överensstämmer med de principer som gäller inom övriga delar av den statliga eller statsreglerade förvaltningen och uttalat att mycket starka skäl måste anföras om man skall göra undantag från dessa principer. Några dylika skäl anses inte anförda och förbundet, som betonar att ifrågavarande besvärsrätt inte ger upphov till mer komplikationer än motsvarande regler inom den övriga statliga eller statsreglerade förvaltningen, avstyrker motionerna.

Sveriges lärarförbund, som också avstyrker motionerna, har anfört bl. a. följande.

Sveriges lärarförbund vill för sin del framhålla att de rätt omfattande erfarenheter som i förbundets centrala ledning samlats, sedan besvärsinstitutet beträffande förslag vid tjänstetillsättning infördes, klart ger vid handen att ändringen ifråga var högst motiverad. Inte heller kan förbundet finna att den i motionerna som motiv för en ändring nämnda komplicerade besvärshandläggningen utgör ett godtagbart skäl för bestämmelser i skolstadgan enligt vilka rätten att föra talan mot en myndighets beslut skulle inskränkas. Den enskildes rättssäkerhet kan rimligen inte få äventyras till följd av att en administrativ procedur anses vara komplicerad.

Styrelsen för *Svenska kommunförbundet* har anfört bl. a. följande.

Vad angår det föreliggande motionsförslaget synes detsamma syfta till en i och för sig önskvärd förenkling av tillsättningsförfarandet inom denna del av det statligt reglerade tjänstemannaområdet.

Såvitt styrelsen har sig bekant utnyttjas möjligheten till besvär över skolstyrelsens förslag i tjänstetillsättningsärenden inte i någon större omfattning, något som torde ha sin förklaring i den dubbla besvärsmöjlighet som nu står öppen för den berörda personalen. Besvär kan sålunda anföras dels över skolstyrelsens förslag till länsskolnämnden i tjänstetillsättningsärendet, dels över länsskolnämndens resp. skolöverstyrelsens beslut om tjänstetillsättning. Eftersom en sökande genom ett slopande av besvärsrätten i det första ledet (förslagsledet) inte skulle lida någon rättsförlust — han har ju kvar sin besvärsrätt över det slutliga tillsättningsbeslutet — kan något vägande intresse från arbetstagarsynpunkt för besvärsrättens bibehållande knappast sägas föreligga.

Med beaktande av kommunernas berättigade intresse av en administrativ förenkling av lärartillsättningsproceduren har styrelsen inte något att erinra mot att motionerna bifalls.

Utskottet. Med anledning av motionärernas synpunkt att ifrågavarande besvärsrätt verkar fördröjande på tjänstetillsättningar vill utskottet erinra om att utskottet i sitt utlåtande 1968: 167 i ett vidare sammanhang uttalade sig om det nuvarande tillvägagångssättet vid tillsättning av ordinarie lärartjänster och därvid framhöll vikten av att man noga prövade möjligheterna att komma fram till ett enklare och mindre arbetskrävande förfarande, utan att fördenskull objektivitet och noggrannhet eftersattes. Emellertid är det ju så, som även motionärerna framhållit, att ifrågavarande möjlighet att anföra besvär över skolstyrelsens förslag till tjänstetillsättning är att uppfatta som uttryck för en allmän princip med tillämpning på en rad av områden. Principiella frågor om besvärsrätt är för närvarande under övervägande i justitiedepartementet i samband med behandlingen av föreliggande förslag till förvaltningslag. Utskottet anser sig med hänsyn härtill inte böra föreslå riksdagen att göra någon framställning till Kungl. Maj:t beträffande besvärsrätten inom ett speciellt område. Utskottet avstyrker därför motionerna och hemställer

att riksdagen avslår motionerna I: 178 och II: 190.

Stockholm den 11 november 1969

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Närvarande: se under utlåtandet nr 155.

Reservation

av herr Jönsson i Arlov (s).